

554.

U K Ł A D

podpisany w Katowicach dnia 11 stycznia 1924 r. między Rzeczpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką, dotyczący wprowadzenia pewnych zmian w rozdziale I-ym działu I-go tytułu V-go części V-ej polsko-niemieckiej Konwencji o Górnym Śląsku, podpisanej w Genewie dnia 15-go maja 1922 r.

(Ratyfikowany zgodnie z ustawą z dnia 16 lutego 1927 r.—Dz. U. R. P. № 22, poz. 169).

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,
M Y, I G N A C Y M O Ś C I C K I,
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia jedenastego stycznia tysiąc dziewięćset dwudziestego czwartego roku podpisany został w Katowicach pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Rzeszy Niemieckiej Układ, dotyczący wprowadzenia pewnych zmian w rozdziale I-ym działu I-go tytułu V-go części V-ej polsko-niemieckiej Konwencji o Górnym Śląsku, podpisanej w Genewie dnia 15-go maja 1922 r., o następującem brzmieniu dosłownem:

U k ł a d

Przekład.

A c c o r d

dotyczący wprowadzenia pewnych zmian w polsko-niemieckiej Konwencji o Górnym Śląsku, podpisany w Katowicach dnia 11 stycznia 1924 r.

concernant certaines modifications de la Convention polono-allemande relative à la Haute-Silésie, signé à Katowice, le 11 Janvier 1924.

RZĄD POLSKI

LE GOUVERNEMENT POLONAIS

z jednej strony

d'une part,

i

et

RZĄD NIEMIECKI

LE GOUVERNEMENT ALLEMAND

z drugiej strony

d'autre part,

postanowiły — zgodnie z artykułem 354 Konwencji polsko-niemieckiej dotyczącej Górnego Śląska, podpisanej w Genewie dnia 15 maja 1922 r.,—wprowadzić pewne zmiany w rozdziale I działu I tytułu V części V powyższej Konwencji i zamianowały w tym celu swymi pełnomocnikami:

ayant résolu d'apporter conformément à l'article 354 de la Convention polono-allemande relative à la Haute-Silésie, faite à Genève le 15 mai 1922, certaines modifications à la première section du chapitre premier du titre V de la cinquième partie de la dite Convention, ont nommé à ces fins pour leurs Plénipotentiaires

Rząd Polski:

le gouvernement Polonais:

b. Wiceministra Dr. Zygmunta Seyda;

le Docteur Zygmunt Seyda, ancien Vice-ministre;

Rząd Niemiecki:

le gouvernement Allemand:

Posła nadzwyczajnego i Ministra pełnomocnego Dr. Paul Eckardt, oraz
Prezydenta Policji Dr. Gottfried Schwendy.

le Docteur Paul Eckardt, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire,
le Docteur Gottfried Schwendy, Président de Police,

Pełnomocnicy ci, po wzajemnej wymianie pełnomocnictw, które zostały uznane za sporządzone w dobrej i w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs reconnus en bonne et due forme, ont convenu de ce qui suit:

Artykuł I.

Article I.

Rozdział I działu I tytułu V części V Konwencji polsko-niemieckiej dotyczącej Górnego Śląska, podpisanej w Genewie dnia 15 maja 1922 r., ulega następującym zmianom:

La première section du chapitre premier du titre V de la cinquième partie de la Convention polono-allemande, relative à la Haute-Silésie, faite à Genève le 15 Mai 1922, est modifiée de la manière suivante:

1.

1.

W § 1 artykułu 338 skreśla się w ustępie 1 słowa „i wieżę ciśnień w Chebziu (Morgenroth)”, tudzież ustęp 2.

Au paragraphe 1 de l'article 338 sont supprimés les mots de l'alinéa 1: „et le château d'eau de Chebzie (Morgenroth)”, ainsi que l'alinéa 2.

2.

W § 1 artykułu 338 wstawia się, jako nowy ustęp drugi, następujące postanowienie:

(2) Polska przyznaje Niemcom na ten sam okres czasu prawo używania rurociągu służącego do zaopatrywania kopalni Delbrücka, o ile rurociąg ten znajduje się na obszarze polskim.

3.

§ 2 artykułu 339 zastępuje się następującym postanowieniem:

1) Na czas trwania uprawnień wyszczególnionych w artykule 338, zobowiązuje się każda z Układających się Stron udzielać osobom drugiej Strony, obowiązany do utrzymywania i naprawy urządzeń wyszczególnionych w artykule 338, pomocy i opieki przy wykonywaniu ich czynności.

2) Urzędnicy, funkcjonariusze i robotnicy, zatrudnieni w zarządzie zakładów wodociagowych w Szybie Adolfa i w Zawadzie lub wyznaczeni do nadzoru, obsługi i utrzymywania części urządzeń wymienionych w artykule 338, którzy według Konwencji Górnośląskiej nie mieliby prawa do otrzymywania karty cyrkulacyjnej, mimo to, w celu wykonywania swych czynności kartę tę otrzymają na zasadzie analogicznego stosowania postanowień artykułu 270. Karty te będą im wydawane na zasadzie specjalnych zaświadczeń, wystawionych wspólnie przez zarządy obu zakładów wodociagowych.

3) Osoby wymienione w ustępie poprzednim będą mogły otrzymywać ponadto do celów powyższych zezwolenie na przekraczanie granicy poza miejscami zwykłego przekraczania, tak w dzień jak i w nocy. Na kartach cyrkulacyjnych będzie zaznaczone to zezwolenie, jak również wskazane będą specjalne miejsca przejścia granicy.

4) Przepisy celne Układających się Stron nie mogą być z tego powodu naruszone. Zezwala się jednakże na przewożenie z obszaru jednej Układającej się Strony do obszaru drugiej Strony bez uiszczania cła i jakichkolwiek opłat — narzędzi, przyrządów oraz materiałów potrzebnych do naprawy wraz z niezbędnymi środkami przewozowymi, o ile przedmioty te są potrzebne do obsługi i utrzymania urządzeń wymienionych w artykule 338, położonych na obszarze drugiej Strony. Udzielanie zwolnień od cła i opłat od narzędzi, przyrządów oraz środków przewozowych będzie uzależnione od powrotnego ich wywiezienia. Powrotny wywóz będzie również wolny od cła i opłat, a złożenie kaucji nie może być wymagane. Jako dowód, że przewożone przedmioty służą do powyższych celów, winno w zasadzie wystarczyć pisemne poświadczenie zarządu zakładu wodociagowego.

4.

W ustępie 1 § 2 artykułu 340 zastępuje się słowa: „do Rudzkiej Kuźni (Rudahammer), oraz do kolonii Glückauf” słowami „do Rudzkiej Kuźni, do kolonii Glückauf oraz do Makoszowów”.

2.

Au paragraphe 1 de l'article 338 la disposition suivante sera insérée comme nouvel alinéa 2:

(2) La Pologne permettra à l'Allemagne pour la même période l'utilisation de la conduite alimentant les Delbrückschächte pour autant que cette conduite se trouve en territoire polonais.

3.

Le paragraphe 2 de l'article 339 est remplacé par la disposition suivante:

(1) Tant que dureront les droits spécifiés à l'article 338, chacune des deux Parties Contractantes s'engage à donner aux personnes de l'autre Partie, qui doivent entretenir ou remettre en état les installations spécifiées à l'article 338, aide et protection dans l'exercice de leurs fonctions.

(2) Les fonctionnaires, employés et ouvriers chargés de l'administration des deux services des eaux d'Adolfsschacht et de Zawada ou de la surveillance, du service et de l'entretien des parties des installations spécifiées à l'article 338, qui n'auraient pas conformément aux dispositions de la Convention relative à la Haute-Silésie droit à un permis de circulation, en recevront néanmoins, pour vaquer à leurs occupations, en suivant l'analogie des dispositions de l'article 270. Ces permis leur seront délivrés sur production des certificats spéciaux, faits en commun par les administrations des deux services.

(3) Les personnes visées à l'alinéa précédent pourront en outre recevoir aux fins désignées ci-dessus l'autorisation de passer la frontière en dehors des endroits de passage ordinaires, ainsi que la nuit. Cette autorisation sera mentionnée sur leur permis, ainsi que les endroits spéciaux de passage.

(4) Les réglemens de douane des Parties Contractantes ne subissent aucune atteinte de ce fait. Cependant on permettra le passage du territoire d'une des Parties Contractantes dans le territoire de l'autre Partie en franchise de douane et de droits de toute espèce des outils, ustensils et matériaux de réparation y compris les moyens de transport nécessaires, s'il sont exigés pour le fonctionnement ou l'entretien des installations spécifiées à l'article 338 et situées sur le territoire de l'autre Partie. La franchise de douane et des droits ne sera accordée pour les outils, ustensils et moyens de transports que sous condition de réexportation. La réexportation aura lieu également en franchise de douane et de tous droits, et un cautionnement ne pourra être demandé. Une attestation écrite de l'administration du service des eaux suffira en règle générale, comme preuve que les matériaux transportés doivent servir aux buts visés ci-dessus.

4.

Au paragraphe 2, alinéa 1, de l'article 340 les mots „Rudzka Kuźnia (Rudahammer) et Glückaufkolonie” sont remplacés par les mots „Rudzka Kuźnia (Rudahammer), Glückaufkolonie et Makoszowy (Makoschau)”.

5.

§ 4 artykułu 340 zastępuje się następującym postanowieniem:

(1) Ilości wody, dostarczane przez zakład wodociągowy jednego Państwa odbiorcom drugiego Państwa, będą ustalone z końcem każdego miesiąca przez zarząd zakładu wodociągowego, który je dostarczył. Zarząd wodociągowy drugiej Strony będzie mógł, na żądanie, wziąć udział w powyższym ustalaniu. Wynik ustalenia winien być w każdym razie zakomunikowany drugiemu zarządowi przed 16-ym następnego miesiąca.

(2) Wyznaczenie należności za wodę, której ilość ustalono zgodnie z ustępem 1, oraz pobranie tej należności należy do zarządu zakładu wodociągowego tej Strony, na której obszarze wodę zużyto.

(3) Zarządy obu zakładów wodociągowych obliczają i porównują co miesiąc ilości wody dostarczane odbiorcom Państwa drugiego i o ile po jednej stronie stwierdzona zostanie nadwyżka, zobowiązana jest druga administracja do jej zapłacenia. Zapłacenie nadwyżki winno nastąpić w razie braku specjalnych umów po takich samych cenach i na takich samych warunkach płatności, jakie zarząd stosuje do odbiorców na swym własnym obszarze. Rachunki i zapłata dokonane będą w walucie obowiązującej w Państwie, do którego należy zarząd będący wierzycielem. Należność winna być uiszczana najpóźniej w ciągu jednego miesiąca po otrzymaniu rachunku. Przy uiszczaniu uwzględniać się będzie ewentualną różnicę między dniem otrzymania rachunku i dniem poprzedzającym dzień wypłaty w kursie franka złotego na giełdzie w Warszawie, o ile należność mają uiszczyć Niemcy, zaś w kursie dewizowym dolara na giełdzie w Berlinie, o ile należność ma uiszczyć Polska. W razie braku kursu jednolitego miarodajną jest średnia między notowaniem „płaca” i „żądana”.

(4) Dostawa wody nie będzie obciążana żadnymi opłatami celnymi.

6.

Artykuł 341 zastępuje się następującym postanowieniem:

(1) Co miesiąc obliczać się będzie, czy Niemcy dostarczyły odbiorcom polskim więcej wody, jak Polska odbiorcom niemieckim, oraz w danym wypadku, jaką ilość wody Niemcy dostarczyły nadwyżkowo. Na tej podstawie obliczona zostanie przeciętna dzienna nadwyżka. Na wypadek stwierdzenia nadwyżki zobowiązuje się Polska dostarczać Niemcom na ich żądanie codziennie wody z rurociągów z Szybu Adolfa w ilości dochodzącej do przeciętnej dziennej nadwyżki poprzedniego miesiąca.

(2) W tym celu założy się na koszt Niemiec łącznicę między obustronnimi sieciami wodociągowymi oraz wodomierz na obszarze polskim pomiędzy Chebziem a Hindenburg. Szczegóły ustalone zostaną w drodze porozumienia między zarządami obu zakładów wodociągowych.

(3) Odczytywania wymienionego wodomierza dokonywać będą wspólnie osoby wyznaczone do

5.

Le paragraphe 4 de l'article 340 est remplacé par les dispositions suivantes:

(1) Les quantités d'eau fournies par le service des eaux de l'une des Parties Contractantes aux consommateurs du territoire de l'autre Partie seront constatées à la fin de chaque mois par l'administration du service des eaux qui les a fournies. L'autre administration pourra sur demande prendre part à cette constatation. Le résultat de la constatation sera en tout cas communiqué à l'autre administration avant le 16 du mois suivant.

(2) L'évaluation de la taxe d'eau qui devra être payée pour les quantités constatées conformément à l'alinéa 1 et le prélèvement de cette taxe incombent à l'administration du service des eaux de la Partie Contractante, sur le territoire de laquelle la consommation a eu lieu.

(3) Les quantités d'eau fournies par chacun des deux services des eaux aux consommateurs de l'autre État seront mensuellement calculées et comparées par les administrations des deux services des eaux et, pour autant qu'un surplus aura été constaté d'un côté, l'autre administration sera tenue au paiement. À défaut d'arrangements spéciaux, le prix et les conditions de paiement, en ce qui concerne ce surplus, seront les mêmes que ceux imposés par l'administration à ses consommateurs dans son territoire. Comptes et paiements seront faits dans la monnaie qui a cours dans l'État de l'administration créancière. Les paiements seront effectués au plus tard un mois après réception de la note. Il sera tenu compte des différences entre le jour de réception de la note et la veille du paiement dans le cours du franc or à la bourse de Varsovie, s'il s'agit de paiements dus à l'administration polonaise et dans le cours (Devisenkurs) du dollar à la bourse de Berlin, s'il s'agit de paiements dus à l'administration allemande. À défaut de cours uniformes on prendra la moyenne entre les cotes: demandes et offres.

(4) Aucuns droits de douane ne seront prélevés sur la fourniture d'eau.

6.

L'article 341 sera remplacé par la disposition suivante:

(1) Chaque mois il sera constaté, si l'Allemagne a fourni aux consommateurs polonais plus d'eau que la Pologne aux consommateurs allemands et, le cas échéant, quelles quantités l'Allemagne a fournies de plus. On calculera sur cette base le montant moyen du surplus quotidien. S'il y a un surplus, la Pologne s'engage à fournir quotidiennement à l'Allemagne de l'eau provenant de la conduite de l'Adolfsschacht jusqu'à concurrence de la quantité quotidienne moyenne de ce surplus du mois précédent.

(2) Dans ce but une jonction entre les deux réseaux de conduites et un compteur d'eau seront établis aux frais de l'Allemagne en territoire polonais entre les châteaux d'eau de Chebzie et de Hindenburg. Les détails seront fixés par une entente entre les administrations des deux services des eaux.

(3) Le relevé des chiffres dudit compteur sera fait en commun par les personnes désignées par les

tego przez oba zarządy zakładów wodociągowych, na podstawie specjalnego porozumienia się obu rządów w tym przedmiocie. Obu zarządom przysługiwać będzie prawo umieszczania na wodomierzu plomb na czas między dokonywaniem odczytowań, bądź też zarządzenia innych środków ostrożności, które im się wydawać będą wskazane.

7.

Po artykule 342 dodaje się następujący artykuł 342-bis:

Na przeciąg lat piętnastu od dnia zmiany suwerenności zezwala się, by z jednego Państwa do drugiego przewożono bez uiszczania ceł i jakichkolwiek innych opłat maszyny, ich części i materiały do naprawy, potrzebne tak dla ruchu i utrzymywania zakładów wodociągowych, jak również dla zamierzonej przez oba Rządy rozbudowy zakładów wodociągowych Szybu Adolfa i Zawady.

Artykuł II.

Niniejszy układ obowiązuje od dnia jego podpisania.

Na dowód powyższego pełnomocnicy układ ten podpisali i wycisnęli na nim swoje pieczęcie.

Spisano w Katowicach dnia 11 stycznia 1924 roku w dwóch egzemplarzach.

(—) *Dr. Zygmunt Seyda* (—) *Dr. Paul Eckardt*
(—) *Dr. Gottfried Schwendy*

Zaznajomiwszy się z powyższym układem uznaliśmy go i uznajemy za słuszny zarówno w całości, jak i każde z zawartych w nim postanowień; oświadczamy, że jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.
W Warszawie, dnia 10 czerwca 1927 r.

(—) *I. Mościcki*

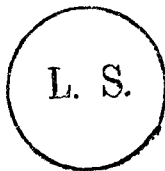
Przez Prezydenta Rzeczypospolitej

Prezes Rady Ministrów

(—) *J. Piłsudski*

Minister Spraw Zagranicznych

(—) *August Zaleski*

deux administrations, après entente spéciale entre elles à ce sujet. Dans les intervalles entre les relevés les administrations auront le droit d'apposer des plombs au compteur ou de prendre telles autres mesures de sûreté quelles jugeront désirables.

7.

À la suite de l'article 342 la disposition suivante sera insérée, comme article 342 bis:

Pendant quinze ans à dater du transfert de la souveraineté, les machines, parties des machines et matériaux de réparation nécessaires pour le fonctionnement ou l'entretien des installations d'eau ou pour l'agrandissement des établissements d'Adolfschacht et de Zawada prévu par les deux gouvernements pourront être transportés d'un pays dans l'autre en franchise de douane et de tous autres droits.

Article II.

La présente Convention entrera en vigueur dès le jour de sa signature.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Katowice, le 11 Janvier 1924, en double expédition.

(—) *Dr. Zygmunt Seyda* (—) *Paul Eckardt*
(—) *Gottfried Schwendy*